

**PROCEDURA
POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM
PRZEJAWIAJĄCYM ZACHOWANIA
AGRESYWNE
obowiązująca w Przedszkolu nr 86
„Tęczowy Świat” w Poznaniu**

I. Podstawa prawna:

1. Na podstawie Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1043), dyrektor przedszkola jest odpowiedzialny za zapewnienie bezpieczeństwa, właściwej organizacji procesu wychowawczego, współpracy z rodzicami oraz organizację działań wspierających rozwój emocjonalny i społeczny dzieci.
2. Na podstawie § 2 i § 2a Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz.U. z 2020 r. poz. 1604), dyrektor przedszkola zobowiązany jest do zapewnienia bezpiecznych warunków pobytu dzieci oraz dokumentowania zdarzeń związanych z bezpieczeństwem.
3. Na podstawie § 4, § 6 i § 20 ust. 9 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2023 r., poz. 1798), dyrektor przedszkola zobowiązany jest do organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym identyfikacji potrzeb dzieci, planowania odpowiednich działań wspierających oraz oceny efektywności udzielanej pomocy.
4. Statut Przedszkola nr 86 „Tęczowy Świat” w Poznaniu.

II. Postanowienia ogólne:

Procedura określa sposób postępowania nauczycieli i pracowników przedszkola wobec dziecka, które przejawia zachowania agresywne wobec innych dzieci, dorosłych, przedmiotów lub samego siebie.

III. Cel procedury:

Celem procedury jest:

- 1) zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim wychowankom i pracownikom,
- 2) usprawnienie i zwiększenie skuteczności oddziaływań wychowawczych przedszkola w sytuacjach trudnych,
- 3) zapobieganie powtarzaniu się zachowań niepożądanych,
- 4) ograniczenie skutków zachowań agresywnych,
- 5) kształtowanie właściwych sposobów wyrażania emocji,
- 6) współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi w zakresie wychowania dziecka,
- 7) ustalenie zasad reagowania na zachowania niepożądane.

IV. Definicje:

1. Zachowanie agresywne – każde działanie słowne lub fizyczne naruszające bezpieczeństwo lub dobro innych osób, niszczące przedmioty bądź zagrażające dziecku.
2. Do zachowań agresywnych zalicza się m.in.: bicie, kopanie, gryzienie, popychanie, przezywanie, obrażanie, grożenie, niszczenie mienia, rzucanie przedmiotami, a także akty autoagresji.

V. Ogólne zasady postępowania:

1. Nauczyciel reaguje natychmiast, zachowując spokój i stanowczość.
2. Najważniejsze jest bezpieczeństwo wszystkich dzieci – w pierwszej kolejności należy odizolować dziecko przejawiające agresję od grupy.
3. Nauczyciel nie stosuje wobec dziecka przemocy fizycznej ani psychicznej, nie upokarza i nie zawstydzają go.
4. Każdy incydent zostaje odnotowany w dokumentacji wychowawczej.
5. Nauczyciel oraz pracownik administracji i obsługi przedszkola zobowiązany jest do przeciwstawiania się przejawom agresji ze strony wychowanków.
6. W sytuacji koniecznej nauczyciel ma możliwość przytrzymania dziecka, (obrona własna, ochrona innych uczestników zdarzenia) co jest ostatecznością w przypadku powstrzymania dziecka przed zadaniem ciosu innej osobie, w celu rozdzielenia bijących się dzieci czy pozbawienia dziecka niebezpiecznego przedmiotu, jeśli odmawia ono jego dobrowolnego oddania.
7. Wychowawca informuje rodziców o zachowaniu dziecka i w razie konieczności o zabraniu dziecka z przedszkola. W sytuacji bardzo agresywnego zachowania dziecka (napaść fizyczna, pobudzenie fizyczne, niemożność uspokojenia przez nauczyciela) wychowawca zawiadamia rodziców o niezwłocznym odebraniu dziecka (w ciągu godziny) z przedszkola, a w razie konieczności wzywa Pogotowie Ratunkowe.
8. Przy powtarzającym się agresywnym zachowaniu rodzic/ opiekun prawny podpisuje zgodę na zabezpieczenie dziecka w taki sposób, aby jego zachowanie nie zagrażało bezpieczeństwu i zdrowiu jego innych dzieci oraz nauczycieli, pracowników placówki (załącznik nr 2).
9. Brak takiej zgody jest podstawą do wzywania Pogotowia Ratunkowego w przypadku pojawienia się zachowań agresywnych.
10. W razie niemożliwości przezwyciężenia trudności wychowawczych, wynikającej z braku współpracy ze strony rodziców dziecka lub z innych zaniedbań obowiązków rodzicielskich, Przedszkole kieruje wniosek do Sądu rodzinnego.
11. W przypadku powtarzających się zachowań agresywnych, zagrażających bezpieczeństwu własnemu lub innych osób, a także w sytuacji braku współpracy rodziców z przedszkolem w celu ich wyeliminowania, dopuszcza się skreślenie dziecka z listy.

VI. Procedura działania w sytuacji agresji

1. Zabezpieczenie sytuacji:

- natychmiastowe odseparowanie dziecka od innych,
- zapewnienie bezpieczeństwa pozostałym dzieciom, a także pracownikom przedszkola,
- nauczyciel może poprosić o pomoc innego pracownika przedszkola. Ustala kto będzie sprawował opiekę nad grupą, osobą poszkodowaną oraz dzieckiem wykazującym agresywne zachowanie.

2. Reakcja wobec dziecka:

Reakcja wobec przejawów agresji powinna być adekwatna do skali zagrożenia spowodowanego agresją, jak również do okoliczności zdarzenia, wieku i stopnia rozwoju dziecka.

- jasny i krótki komunikat dotyczący zachowania (np. „Nie wolno bić kolegów”),
- próba odwrócenia uwagi,
- nazwanie emocji i wskazanie dopuszczalnych sposobów ich wyrażania, próba wyciszenia dziecka,
- skierowanie dziecka do miejsca wyciszenia lub wyprowadzenie do innego pomieszczenia, jeśli jest to konieczne.

3. Rozmowa po zdarzeniu:

- odbywa się po uspokojeniu emocji,
- nauczyciel przeprowadza rozmowę z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne mającą na celu opisanie zdarzenia, odwołanie do kodeksu grupowego w celu ustalenia poprawnego zachowania, uzyskanie od dziecka informacji o zrozumieniu przebiegu rozmowy i oczekiwań nauczyciela.
- nauczyciel zachęca dziecko do naprawienia szkody (np. przeprosiny, pomoc).

4. Dokumentowanie zdarzenia:

- wpis w zeszycie obserwacji (data, opis zdarzenia, reakcja nauczyciela, reakcja dziecka),
- osoba podejmująca interwencję, niebędąca wychowawcą grupy, do której uczęszcza agresywny wychowanek, informuje o zdarzeniu wychowawcę,
- o sytuacji związanej z agresywnym zachowaniem dziecka nauczyciel powiadamia dyrektora,
- jeśli zachowanie dziecka wiąże się z uszkodzeniem ciała innego dziecka, nauczyciel ma obowiązek poinformować rodziców dziecka poszkodowanego o zaistniałej sytuacji,
- w przypadku powtarzających się sytuacji dyrektor przy udziale nauczycieli przeprowadza rozmowę z rodzicami dziecka przejawiającego zachowania agresywne, z przebiegu której spisana zostaje notatka służbowa.

VII. Współpraca z rodzicami

1. Rodzice są niezwłocznie informowani o incydencie przez nauczyciela. W przypadku powtarzających się przejawów agresji i innych zachowań powodujących trudności wychowawcze, nauczyciel podejmuje ścisłą współpracę z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.
2. Informacje przekazywane są w sposób rzeczowy i konstruktywny, bez oceniania dziecka. Nauczyciel informuje rodziców/prawnych opiekunów o dotychczas podjętych działaniach ukierunkowanych na eliminację niepożądanych zachowań dziecka.
3. Z rodzicami ustala się wspólną strategię postępowania i zasady wzmacniania pozytywnych zachowań.
4. W przypadku powtarzających się zachowań agresywnych nauczyciel wraz z dyrektorem kieruje rodziców do poradni psychologiczno-pedagogicznej.
5. W przypadku nieskuteczności podejmowanych przez przedszkole działań i niemożliwości przezwyciężenia w dłuższym okresie trudności wychowawczych, w szczególności jeśli zachowanie dziecka trudnego powoduje stałe zagrożenie dla innych wychowanków, a ze strony rodziców dziecka brak jest stałej współpracy i obserwuje się inne zaniedbania obowiązków rodzicielskich, Rada Pedagogiczna rozważa poinformowanie o sytuacji Sądu Rodzinnego.
6. O agresywnych zachowaniach dziecka, braku współpracy rodziców w eliminowaniu tych zachowań, a także braku zamiaru poddania go obserwacji przez specjalistów poradni psychologiczno-pedagogicznej, dyrektor powinien poinformować Sąd Rodzinny, który jest uprawniony do wydawania zarządzeń w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka, w tym do zobowiązania małoletniego do określonego postępowania (np. do właściwego zachowania w przedszkolu) oraz rodziców do określonego działania, np. do współpracy z placówką, poradnią psychologiczno-pedagogiczną lub inną instytucją-art.109 §1 i §2 pkt 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

VIII. Wsparcie specjalistyczne

1. W razie nasilających się problemów dziecko obejmuje się obserwacją i pomocą psychologa/pedagoga specjalnego.
2. Dyrektor przedszkola, we współpracy z rodzicami, podejmuje decyzję o dalszych krokach terapeutycznych.

IX. Działania profilaktyczne

1. Organizowanie zajęć wychowawczo-profilaktycznych dotyczących emocji, radzenia sobie ze złością i rozwiązywania konfliktów.
2. Ustalanie i konsekwentne przestrzeganie kodeksu grupowego.
3. Stosowanie metod pozytywnego wzmacniania i nagradzania pożądanых zachowań.

4. Wychowawca dziecka sprawiającego trudności wychowawcze podejmuje działania w toku bieżącej pracy mające na celu eliminację trudności i rozwiązanie problemów dziecka.
5. W przypadku nieskuteczności działań podejmowanych w toku codziennej pracy z dzieckiem, wychowawcy przedstawiają problem Radzie Pedagogicznej.
6. Na początku roku szkolnego wychowawcy grup omawiają z rodzicami wszystkich dzieci wzajemne relacje między przedszkolem a środowiskiem rodzinnym dziecka, przedstawiają prawa i obowiązki w zakresie współdziałania w procesie wychowawczym oraz zakres odpowiedzialności za zachowanie dziecka.
7. Nauczyciele realizują zajęcia na temat wartości, stwarzają sytuacje edukacyjne, wykorzystując aktywizujące metody pracy, dzięki którym dzieci poznają wartości, uczą się je rozumieć i stosować.

X. Postanowienia końcowe

1. Procedura wchodzi w życie z dniem 01.09.2025r.
2. Wszyscy nauczyciele i pracownicy przedszkola zobowiązani są do jej przestrzegania.
3. Z procedurą zostają zapoznani rodzice, poświadczając ten fakt podpisem (załącznik nr 1).

Załącznik nr 1

do procedury postępowania z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne

Oświadczam, że zostałam/ zostałem zapoznany z procedurą postępowania z dzieckiem przejawiającym zachowania agresywne i akceptuję obowiązujące w tym zakresie zasady. Świadoma/y jestem, że procedura ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom oraz pracownikom przedszkola oraz wspieranie dziecka w nauce właściwych sposobów wyrażania emocji.

[illegible]

Załącznik nr 2

***do procedury postępowania
z dzieckiem przejawiającym
zachowania agresywne***

Poznań, dnia

Wyrażam zgodę na zastosowanie wobec mojego dziecka

.....
(imię i nazwisko dziecka)

poniższej procedury wychowawczej w przypadku wystąpienia u dziecka zachowań agresywnych zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu jego samego, innych dzieci lub nauczycieli.

1. Polecenie ustne powtórzone w razie potrzeby.
2. Próba podjęcia wykonania prośby razem z dzieckiem (bycie blisko, wzięcie dziecka za rękę).
3. Odsunięcie/wyciszenie dziecka w sytuacji problemowej - prośba, by dziecko chwilę odpoczęło na krzeselku, bądź wyprowadzenie z sali i pozostanie poza grupą pod opieką dorosłego do czasu, gdy dziecko się uspokoi.
4. Przytrzymanie dziecka np. za rękę.
5. Holding - trzymanie dziecka w uścisku, całkowite zabezpieczenie osób znajdujących się wokół przed kopnięciem czy biciem przez dziecko.

.....
(podpis rodziców/prawnych opiekunów)